

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 68/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2021 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Melániou Knopovou, MBA, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Sa 66/2020 z 19. októbra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2021 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Sa 66/2020 z 19. októbra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ podal na krajskom súde správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne – ústredia č. 24663-2/2017-BA z 29. mája 2017 (ďalej len „rozhodnutie sociálnej poisťovne“). Rozhodnutím sociálnej poisťovne bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Levice č. 700-1310976516-GC04/16 zo 16. augusta 2016, ktorým bolo sťažovateľovi predpísané povinné poistné v celkovej sume 5 817,98 € za obdobie od augusta 2014 do júna 2016.

3. Sťažovateľ v správnom konaní namietal, že ukončil živnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba, podal odhlášku 4. augusta 2014 a k tomuto dňu bolo zrušené aj jeho povolenie prevádzkovať zdravotnícke zariadenie v odbore všeobecného lekárstva, a preto k uvedenému dátumu zaniklo povinné dôchodkové a nemocenské poistenie. Sťažovateľ zároveň uviedol, že ako držiteľ licencie na výkon odborného zástupcu v odbore všeobecného lekárstva mal od 1. mája 2014 uzatvorenú pracovnú zmluvu s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) sťažovateľovu žalobu zamietol. Podstata zamietnutia žaloby bola v tom, že *„správny orgán žalovaného rozhodol o zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia k 08. 08. 2016 vzhľadom na zánik oprávnenia na vykonávanie činnosti - licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. LI A/NR/1304/06 k 08. 08. 2016. Žalobcovi ako SZČO vyplývala táto povinnosť priamo zo zákona odvádzať poistné a príspevky v lehote splatnosti a v správnej výške a spôsobom ustanoveným zákonom, v znení neskorších predpisov, a tieto príspevky neodvádzal vôbec.“*

5. *Sťažovateľ sa s argumentmi krajského súdu nestotožnil a v ústavnej sťažnosti predostrel vlastné posúdenie skutkového a právneho stavu. Napadnutý rozsudok považuje za nezákonný a nepreskúmateľný.*

6. *Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom: „Základné právo... podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa článku č. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2Sa/66/2020 zo dňa 19.10.2020 porušené bolo.*

Základné právo... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre... porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre... sa zrušuje a vec sa vracia...“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie veci ústavným súdom

12. Sťažovateľ ako jednu z príloh k ústavnej sťažnosti priložil aj kasačnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku. Ústavný súd dopytom overil, že sťažovateľ doručil krajskému súdu kasačnú sťažnosť 15. decembra 2020.

13. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa alebo citovania právnych záverov krajského súdu je potrebné konštatovať, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013, II. ÚS 544/2017). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

15. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, o ktorej bude v rámci odvolacieho konania rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

16. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, II. ÚS 446/2020).

17. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ aj využil (t. j. podal kasačnú sťažnosť). Inak povedané, v tejto chvíli sa ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podanou, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

18. Ústavný súd uzatvára, že prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (m. m. II. ÚS 294/2018).

19. Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie kasačnej sťažnosti s negatívnym výsledkom. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude lehota na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (§ 124 *in fine* zákona o ústavnom súde).

20. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou proti napadnutému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu